

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/75/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3614201693
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denis Vékony
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3614201693.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Márie Vrtochovej v spore žalobcov 1/ Ing. arch. M. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. - I. G., E. XXX/XX, zastúpenej Ing. X. E., bytom K. - I. G., E. XXX/XX, 2/ G. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. - I. G., G. XXX/XX, 3/ S. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., A.. N. XXX/XX, 4/ Z. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. - I. G., G. XXX/XX, 5/ L. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. - I. G., G. XXX/XX, žalobcovia 2/ až 5/ zastúpení Dudzík & Gerová Advokátske združenie, so sídlom Topoľčany, Škultétyho 1597/7 proti žalovanému S. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. nad G., E. XXXX/XX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Zuzana Čížová, s.r.o., so sídlom Bánovce nad Bebravou, J. Jesenského 69, o vyslovenie dedičskej nespôsobilosti zákonného dediča, na odvolania žalobkyne 1/ a žalobcov 2/ až 5/ proti rozsudku Okresného súdu Partizánske č.k. 3C/57/2020-606 zo dňa 17. júna 2021, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd odvolania žalobcov 1/ a 2/ až 5/ proti výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí ich návrh na prerušenie konania o d m i e t a.

II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. o zamietnutí žaloby žalobcov m e n í nasledovne:

Žalovaný S. O., nar. XX.XX.XXXX n i e j e spôsobilý dedič po poručiťke F. O., rod. E., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX.

Žalobcovia 1/ až 5/ m a j ú proti žalovanému n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ktorú náhradu trov odvolacieho konania j e žalovaný p o v i n n ý im zaplatiť spoločne a nerozdielne v sume určenej rozhodnutím súdu prvej inštancie.

o d ô v o d n e n i e :

1. V predmetnom spore súd prvej inštancie v poradí prvým rozsudkom č.k. 3C/44/2014-260 zo dňa 14. marca 2017 zamietol žalobu žalobcov, ktorí sa ňou domáhajú vyslovenia, že žalovaný je nespôsobilý dedič po poručiťke F. O., rod. E., nar. XX.XX.XXXX, zomrelej dňa 03.11.2009. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že mal za preukázané, že žalovaný sa nedopustil trestného činu voči poručiťke, jej manželovi, deťom, alebo rodičom v zmysle § 469 Občianskeho zákonníka a preto nemohol vysloviť jeho dedičskú nespôsobilosť pre spáchanie trestného činu. Súd ďalej skúmal, či sa žalovaný nedopustil zavrhnutia hodného konania proti poručiťkynej poslednej vôli. Poručiťka zanechala závet spísaný formou notárskej zápisnice zo dňa 05.12.2002. Závet bol spísaný notárom JUDr. Vladimírom Košíkom, na Notárskom úrade Partizánske pod N 110/02, Nz 106/02. Týmto závetom poručiťka odkázala svoj nehnuteľný majetok žalovanému. V roku 2006 mala poručiťka uzatvoriť kúpnu zmluvu, ktorou svoje nehnuteľnosti previedla do vlastníctva žalovaného a jeho manželky. Zo žalobcami predloženého znaleckého posudku vypracovaného MUDr. Magdalénou Zelinkovou pre potreby konania na Okresnom súde Žiar nad Hronom bolo zistené, že poručiťka v čase uzavretia kúpnej zmluvy trpela duševnou poruchou v dôsledku ktorej nebola schopná posúdiť následky svojho konania ani svoje konanie ovládať. Túto kúpnu zmluvu preto Okresný súd Žiar nad Hronom rozsudkom č.k. 9C 104/2011-204

zo dňa 19.11.2013 určil za neplatnú. Súd prvej inštancie vykonaným znaleckým dokazovaním ďalej zistil, že predmetnú kúpnu zmluvu nepodpísala poručiiteľka, ale manželka žalovaného. Napriek uvedenej skutočnosti nešlo podľa súdu o dôvod vyslovenia dedičskej nespôsobilosti žalovaného, pretože zavrhnutie hodného konania proti prejavu poručiiteľovej poslednej vôle sa musí dopustiť priamo dedič, teda žalovaný. To, že sa takéhoto konania dopustila manželka žalovaného nemôže mať za následok vyslovenia dedičskej nespôsobilosti žalovaného. Preto súd žalobu žalobcov zamietol.

2. Tunajší odvolací súd na odvolanie žalobcov proti vyššie uvedenému rozsudku súdu prvej inštancie uznesením č.k. 5Co/310/2017-288 zo dňa 25.04.2018 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že vykonaným dokazovaním bolo bezpochyby preukázané, že poručiiteľka ako predávajúca predmetnú kúpnu zmluvu dňa 16.10.2006 nepodpísala, ale že jej podpis sfaľšovala svedkyňa, manželka žalovaného. Žalovaný a jeho manželka ako svedkyňa zhodne pred súdom vypovedali, že poručiiteľka mala pred nimi u notára uvedenú kúpnu zmluvu podpísať. Z týchto dvoch preukázaných skutočností, podpis poručiiteľky ako predávajúcej na kúpnej zmluve bol sfaľšovaný manželkou žalovaného a žalovaný spolu so svojou manželkou boli podľa vlastných výpovedí pri podpise a overovaní podpisu poručiiteľky ako predávajúcej na kúpnej zmluve, nutne vyplýva záver, že aj keď žalovaný sám podpis poručiiteľky na kúpnej zmluve nefalšoval, musel si byť vedomý, že na notárskom úrade, kde sa mala podpísať poručiiteľka a mal byť overený jej podpis, pri ktorom konaní mal byť on podľa svojej výpovede prítomný, nepodpísala kúpnu zmluvu sama poručiiteľka, ale ju za ňu podpísala jeho manželka. Iné logické vysvetlenie zistených skutočností nie je. Opačné skutkové a právne závery súdu prvej inštancie, že nebolo preukázané, že žalovaný o podpise kúpnej zmluvy za poručiiteľku svojou manželkou vedel alebo ju k takémuto konaniu pohol, a preto nebolo preukázané, že žalovaný sa dopustil zavrhnutie hodného konania proti prejavu poručiiteľkinej poslednej vôle, čo by ho robilo dedičsky nespôsobilým, sú v logickom rozpore s dokazovaním zistenými skutočnosťami a avizujú tak zjavný omyl súdu prvej inštancie v aplikácii procesných a hmotnoprávných predpisov. Posúdeniu uvedeného konania žalovaného ako zavrhnutie hodného konania proti prejavu poručiiteľkinej poslednej vôle potom nestojí v ceste ani námietka žalovaného, že posledná vôľa poručiiteľky zachytená v závete zo dňa 05.12.2002 zostala zachovaná a rešpektovaná, pretože titulom predmetnej kúpnej zmluvy mal nadobudnúť vlastnícke právo iba k predmetným nehnuteľnostiam, ktoré mu poručiiteľka aj tak závetne odkázala. Podľa odvolacieho súdu je nepochybné, že ak niekto zriadi závet, vyjadruje tým vôľu pre prípad svojej smrti. Ak potom závetom povolaný dedič ešte za života poručiiteľa vykoná úkon, ktorý smeruje k tomu, aby bez vôle alebo proti vôli poručiiteľa nadobudol vlastnícke právo k majetku, ktorý mu bol v závete poručiiteľom odkázaný, smeruje jeho konania proti poručiiteľovej poslednej vôli, pretože podľa nej mal tento majetok nadobudnúť až okamihom smrti poručiiteľa.

3. Po vrátení veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie vyhlásil súd prvej inštancie v spore rozsudok č.k. 3C/44/2014-301 zo dňa 27. septembra 2018, ktorým vyslovil, že žalovaný S. O., nar. XX.XX.XXXX je nespôsobilý dedič po poručiiteľke F. O., rod. E., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX /výrok I./ a žalobcom priznal náhradu trov konania v rozsahu 100% /výrok II./. Na odôvodnenie tohto rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že mal za preukázané, že žalovaný sa nedopustil trestného činu voči poručiiteľke, jej manželovi, deťom, alebo rodičom. Z tohto dôvodu súd nemohol vysloviť dedičskú nespôsobilosť žalovaného pre spáchanie trestného činu, keďže trestný čin žalovaný voči poručiiteľke, alebo jej blízkej osobe nespáchal. Ďalej skúmal, či sa žalovaný nedopustil zavrhnutie hodného konania proti poručiiteľovej poslednej vôli. To znamená, že tento zásah musí predstavovať zásah do poručiiteľovej vôle alebo proti nej, motivovaný dôvodmi, ktoré sú v zjavnom rozpore s dobrými mravmi. Môže to byť konanie spočívajúce v psychickom donútení alebo podvode, ktorým sa konajúci snaží poručiiteľa pohnúť k určitému prejavu (napr. snaží sa ho ovplyvniť vo svoj prospech alebo zamedziť poručiiteľovi prejaviť poslednú vôľu). Zavrhnutie hodným prejavom môže byť aj zničenie závetu, jeho sfaľšovanie alebo podvrhnutie iného závetu. Poručiiteľka zanechala závet spísaný formou notárskej zápisnice zo dňa 05.12.2002. Závet bol spísaný notárom JUDr. Vladimírom Košíkom, na Notárskom úrade Partizánske pod N 110/02, Nz 106/02 a poručiiteľka ním odkázala svoj nehnuteľný majetok žalovanému. Kúpnu zmluvu Okresný súd Žiar nad Hronom rozsudkom č.k. 9C 104/2011-204 zo dňa 19.11.2013 určil za neplatnú. Podľa žalobcov žalovaný sa chcel k nehnuteľnostiam dostať skôr než poručiiteľka zomrie a preto sfaľšoval podpis poručiiteľky na kúpnej zmluve. Za účelom zistenia prípadného sfaľšovania podpisu poručiiteľky vykonal súd znalecké dokazovanie a na základe znaleckého posudku zistil, že kúpnu zmluvu za poručiiteľku podpísala manželka žalovaného. Zo záverov znaleckého posudku vyplýva, že znalec určil mieru hodnotenia I. stupňom - jednoznačnosťou. Súd tak mal za to, že to jednoznačne preukazuje, že za poručiiteľku podpísala kúpnu zmluvu manželka žalovaného. Závery znaleckého dokazovania žalovaný spochybnil a na preukázanie svojich tvrdení navrhol vykonať dokazovanie výsluchom svedka JUDr. I. H.,

ktorý sám spísal závet, výsluchom svedkyne I. I., zamestnankyne JUDr. H. v čase podpisovania kúpnej zmluvy zo strany poručiťky, ktorá osobne osvedčovala podpis poručiťky na kúpnej zmluve, výsluch svedka JUDr. K. X., ktorý vyhotovoval zmluvu a stretol sa s poručiťkou a bol prítomný pri ústnom prejave jej vôle a nakoniec dokazovanie kontrolným znaleckým posudkom. Tieto návrhy na doplnenie dokazovania súd prvej inštancie nevykonal, pretože v spore bol vyhotovený znalecký posudok a nie je potrebné vypracovávať ďalší znalecký posudok a pokiaľ ide o navrhované výsluchy svedkov, vzhľadom na dlhšie časové hľadisko od uplynutia vykonaných úkonov je možné predpokladať, že svedkovia by si okolnosti preberané v tomto konaní nepamätali, alebo by ich nevedeli uviesť presne so stopercentnou istotou. Bolo zjavné, že žalovaný v konaní neuvádza pravdivé skutočnosti, keďže bolo preukázané, že za poručiťku predmetnú zmluvu podpísala manželka žalovaného. Vzhľadom na to, že podpis vykonala manželka žalovaného mal súd za to, že o takomto konaní musel žalovaný vedieť. Či na takéto konanie žalovaný svoju manželku pohol, alebo nie v tomto prípade nepovažoval súd za dôležité, pretože už len tichý súhlas s takto uzatvorenou zmluvou súd považuje za zavrnutia hodné konanie voči poručiťke z dôvodu, že počas poručiťkinho života sa žalovaný so svojou manželkou snažil získať majetok, ktorý mal nadobudnúť až po poručiťkinej smrti. Takýto úkon, ktorý smeruje k tomu, aby bez vôle alebo proti vôli poručiťky nadobudol vlastnícke právo k majetku, ktorý mu bol v záвете poručiťkom odkázaný, súd považuje za úkon, ktorý smeruje proti poručiťkinej poslednej vôli, pretože podľa nej mal tento majetok nadobudnúť až okamihom smrti poručiťky. Preto žalobe vyhovel a rozhodol tak, že žalovaný je nespôsobilý dediť po poručiťke. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok /ďalej len CSP/ s tým, že žalobcom priznal náhradu trov konania vo výške 100%, keďže žalobcovia mali vo veci úplný úspech.

4. Tunajší odvolací súd rozsudkom č.k. 5Co/27/2019-348 zo dňa 13. Marca 2019 rozsudok súdu prvej inštancie č.k. 3C/44/2014-301 zo dňa 27. Septembra 2018 potvrdil a rozhodol, že žalobcovia 1/ až 5/ majú proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Na odôvodnenie tohto rozsudku tunajší odvolací súd uviedol, že podpis poručiťky ako predávajúcej na kúpnej zmluve bol sfaľovaný manželkou žalovaného a žalovaný spolu so svojou manželkou boli podľa vlastných výpovedí pri podpise a overovaní podpisu poručiťky ako predávajúcej na kúpnej zmluve prítomní. Z týchto dvoch skutočností nutne vyplýva záver, že aj keď žalovaný sám podpis poručiťky na kúpnej zmluve nefalšoval, musel si byť vedomý, že na notárskom úrade, kde sa mala podpísať poručiťka a mal byť overený jej podpis, pri ktorom konaní mal byť on podľa svojej výpovede prítomný, nepodpísala kúpnu zmluvu sama poručiťka, ale ju za ňu podpísala jeho manželka. Žalovaný o podpise kúpnej zmluvy za poručiťku svojou manželkou minimálne vedel a teda takéto konanie umožnil, čo spolu so skutočnosťou, že podľa závetu poručiťky poručiťka prejavila vôľu, aby žalovaný sa stal titulom závetného dedenia vlastníkom kúpnu zmluvou prevádzaných nehnuteľností až jej smrťou, musí byť nutne hodnotené ako zavrnutia hodné konanie proti prejavu poručiťkinej poslednej vôle v zmysle § 469 Občianskeho zákonníka. Takémuto záveru nebráni ani žalovaným opakované tvrdenie, že posledná vôľa poručiťky zachytená v záвете zo dňa 05.12.2002 zostala zachovaná a rešpektovaná, pretože titulom predmetnej kúpnej zmluvy mal nadobudnúť vlastnícke právo iba k predmetným nehnuteľnostiam, ktoré mu poručiťka aj tak závetne odkázala a ani tvrdenie žalovaného, že ostatní dedičia neboli touto kúpnu zmluvou ukraťení, keď poručiťka mala aj iný majetok. Podľa odvolacieho súdu je nepochybné, že ak niekto zriadi závet, vyjadruje tým vôľu pre prípad svojej smrti. Ak potom závetom povolaný dedič ešte za života poručiťky vykoná úkon, ktorý smeruje k tomu, aby bez vôle alebo proti vôli poručiťky nadobudol vlastnícke právo k majetku, ktorý mu bol v záвете poručiťkom odkázaný, smeruje jeho konania proti poručiťkovej poslednej vôli, pretože podľa nej mal tento majetok nadobudnúť až okamihom smrti poručiťky. Na podstate konania žalovaného, konanie v rozpore s poslednou vôľou poručiťky, nič nemení ani to, že tu bol ešte iný majetok poručiťky, ktorý môžu dediť ostatní dedičia. Odvolací súd takto dospel po preskúmaní veci k záveru o správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o tom, že žalovaný nie je spôsobilý dediť po poručiťke F. O..

5. Na dovolanie žalovaného rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 4Cdo/227/2019 zo dňa 25.11.2020 tak, že rozsudok tunajšieho odvolacieho súdu č.k. 5Co/27/2019-348 zo dňa 13.03.2019 a rozsudok Okresného súdu Partizánske č.k. 3C/44/2014-301 zo dňa 27.09.2018 zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie ďalšie konanie. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že v prejednávanej veci z obsahu spisu vyplýva, že žalovanému naďalej svedčí dedičské právo zo závetu zo dňa 05.12.2002, ktorým bol ustanovený za dediča nehnuteľnosti v katastrálnom území Kľak, parcely č. XX/X - zastavané plochy o výmere 386 m², parcely č. XX/X - zastavané plochy o výmere 45 m², parcely

č. XX/X - zastavané plochy o výmere 67 m², parcely č. XX/X - zastavané plochy o výmere 170 m², parcely č. XX/X - zastavané plochy o výmere 29 m², stavby súpisné č. 12 na parcele č. XX/X - rodinný dom, všetky zapísané na LV č. 463 (ďalej len ako "nehnuteľnosti"), pretože nebolo zistené a žiadna zo strán sporu netvrdila, že by došlo k zrušeniu závetu zo dňa 05.12.2002 v zmysle ustanovenia § 480 Občianskeho zákonníka (napríklad jeho odvolaním alebo zriadením nového závetu v rozsahu, ktorý by vylučoval žalovaného z dedičského práva zo závetu zo dňa 05.12.2002, alebo jeho zničením), že by sa žalovaný stal dedičsky nespôsobilý v zmysle ustanovenia § 469 Občianskeho zákonníka, alebo že by dedičstvo po poručiteľke odmietol. Za tohto stavu má dovolací súd za to, že konaním žalovaného, ktoré spočívalo v tom, že žalovaný s manželkou uzavrel s poručiteľkou dňa 10.10.2006 kúpnu zmluvu, predmetom ktorej boli nehnuteľnosti identické s nehnuteľnosťami, ktoré boli predmetom závetu, nedošlo k odlišnému usporiadaniu dedičskej postupnosti po poručiteľke v rozpore s jej vôľou vyjadreniu v záвете zriadenom 05.12.2002. Z uvedeného dôvodu, teda že konanie žalovaného nesmerovalo proti prejavu poslednej vôle poručiteľky, súdy nesprávne dospeli k záveru, že žalovaný sa dopustil zavrnutia hodného konania proti prejavu poslednej vôle poručiteľky a skutočnosť, že uzavrel spolu s manželkou s poručiteľkou kúpnu zmluvu, predmetom ktorej boli nehnuteľnosti identické s nehnuteľnosťami, ktoré boli obsahom závetu, tak nemohla mať za následok jeho dedičskú nespôsobilosť v zmysle ustanovenia § 469 Občianskeho zákonníka. Keďže dovolateľ opodstatnene namietal nesprávne právne posúdenie veci a súdy nesprávne interpretovali a aplikovali ustanovenie § 469 Občianskeho zákonníka, rozsudky súdu prvej inštancie i odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Po uvedenom rozhodnutí najvyššieho súdu súd prvej inštancie rozsudkom č.k. 3C/57/2020-606 zo dňa 17. júna 2021, ktorý je preskúmaný v tomto odvolacom konaní, žalobu žalobcov o vyslovenie dedičskej nespôsobilosti žalovaného zamietol /výrok I./, zamietol aj návrh žalobcov na prerušenie konania do právoplatného skončenia veci Okresného súdu Partizánske sp. zn. 5C/1/2021 a veci Okresného súdu Partizánske sp. zn. 3C/94/2015 /výrok II./ a žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100% /výrok III./. Na odôvodnenie tohto rozsudku súd uviedol, že ustanovenie § 469 Občianskeho zákonníka predpokladá dedičskú nespôsobilosť v dvoch prípadoch. Prvým je, ak sa dedič dopustí úmyselného trestného činu proti poručiteľovi, jeho manželovi, deťom alebo rodičom. Druhým prípadom je zavrnutia hodné konanie proti prejavu poručiteľovej poslednej vôle vykonané osobou, ktorá prichádza do úvahy ako dedič. Za zavrnutia hodné konanie proti prejavu poručiteľovej vôle možno považovať také konanie, ktoré spôsobí zásah do poručiteľovej vôle alebo proti nej, motivovaný dôvodmi, ktoré sú v zjavnom rozpore s dobrými mravmi. Môže to byť konanie spočívajúce v psychickom donútení alebo podvode, ktorým sa konajúci snaží poručiteľa pohnúť k určitému prejavu (napr. snaží sa ho ovplyvniť vo svoj prospech alebo zamedziť poručiteľovi prejavíť poslednú vôľu). Zavrnutia hodným prejavom môže byť aj zničenie závetu, jeho sfaľšovanie alebo podvrhnutie iného závetu. Zavrnutia hodného konania sa možno dopustiť aj po poručiteľovej smrti. Konanie z nebanlivosti, ktoré má za následok zničenie závetu, nemožno považovať za hodné zavrnutia. Súd mal za preukázané, že žalovaný sa nedopustil trestného činu voči poručiteľke, jej manželovi, deťom, alebo rodičom. Z tohto dôvodu súd nemôže vysloviť dedičskú nespôsobilosť žalovaného pre spáchanie trestného činu, keďže trestný čin žalovaný voči poručiteľke, alebo jej blízkej osobe nespáchal. Súd ďalej skúmal, či sa žalovaný nedopustil zavrnutia hodného konania proti poručiteľkinej poslednej vôli. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že manželka žalovaného podpísala za poručiteľku kúpnu zmluvu uzatvorenú dňa 10.10.2006. Predmetná kúpna zmluva bola rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 9C/104/2011 zo dňa 19.11.2013 vyhlásená za neplatnú. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 03.01.2014. Žalobcovia vyššie uvedené konanie žalovaného (uzatvorenie kúpnej zmluvy za poručiteľku) považovali za zavrnutia hodné konanie v zmysle ustanovenia § 469 Občianskeho zákonníka. Súd je viazaný rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/227/2019 zo dňa 25.11.2020, v odôvodnení ktorého najvyšší súd uviedol, že o dedičsky nespôsobilého dediča z dôvodu zavrnutia hodného konania proti prejavu poslednej vôle poručiteľa môže ísť iba v tých prípadoch, kedy sa dedič dopustí konania, ktorým sa snaží vyvolať usporiadanie dedičskej postupnosti v rozpore s vôľou poručiteľa v tomto smere (napr. aby sa určitá osoba stala dedičom, alebo naopak, aby sa osoba, ktorú poručiteľ určil závetom za svojho dediča, dedičom nestala). Zrejme pôjde o všetky druhy fyzického, alebo psychického donútenia smerujúceho k zriadeniu závetu určitého obsahu, o konanie, ktorým bolo poručiteľovi zabránené prejavíť svoju skutočnú vôľu v záвете, či zriadiť, zmeniť alebo zrušiť závet, ako i o konanie, ktorého existencie, alebo jej sfaľšovaním, alebo podvrhnutím". Vzhľadom na uvedené najvyšší súd konštatoval, že nedošlo zo strany žalovaného k zavrnutiu hodnému konaniu žalovaného proti závetu poručiteľky. Je potrebné zdôrazniť, že zavrnutia hodné konanie musí smerovať proti poslednej vôli poručiteľky, teda proti závetu. V konaní však nebolo preukázané, že by žalovaný akýmkoľvek spôsobom konal proti závetu poručiteľky.

Nevyvinul na poručiťelku fyzický ani psychický nátlak za účelom zriadenia závetu, jeho zmenu, zrušenie, alebo odvolanie. Takisto nekonal tak, aby bol závet zriadený len voči nemu s úmyslom ukrátiť ostatných zákonných dedičov. Ak aj žalobcovia tvrdia, že žalovaný chcel okrem nehnuteľnosti uvedených v záвете nadobudnúť do vlastníctva aj parcelu č. 23/1, toto konanie nemožno považovať za konanie proti závetu a to z dôvodu, že obsah závetu sa uzatvorením kúpnej zmluvy nijakým spôsobom nezmenil. Zavrnutia hodné konanie proti závetu zo strany žalovaného by bolo, ak by žalovaný pohol poručiťelku do závetu pridať aj žalobcami namietanú parcelu. Žalovaný teda nekonal v rozpore s dobrými mravmi tak, že by pohol poručiťelku k zmene pôvodného závetu. Závet poručiťelky zostal od jeho zriadenia v roku 2002 nezmenený, koniec koncov ani žalobcovia prípadnú zmenu závetu nenamietali, keďže k nej nedošlo. V prípade namietanej parcely č. XX/1 aj po vyhlásení neplatnosti kúpnej zmluvy zostáva žalovaný v pozícii zákonného dediča tejto parcely. Okrem uzatvorenia kúpnej zmluvy iné konanie žalovaného, ktoré by mohlo mať za následok vyslovenie jeho dedičskej nespôsobilosti žalobcovia nenamietali. Ako vo svojom rozhodnutí uviedol aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, žalovaný dedičstvo neodmietol, nebola zistená skutočnosť, že by žalovaného bola poručiťelka vydedila, že by došlo k zrušeniu, odvolaniu, alebo vyhotoveniu nového závetu a zároveň, že by sa žalovaný dopustil úmyselného trestného činu voči poručiťelke, jej manželovi, deťom alebo rodičom alebo zavrnutia hodného konania proti prejavu poručiťelkinej poslednej vôle. Preto súd rozhodol tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol. Súd sa vyporiadal aj s návrhom žalobcov na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 5C/1/2021 o neplatnosť závetu a konania vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 3C/94/2015 o určenie rozsahu dedičstva. Bol toho názoru, že rozhodnutia vo vyššie uvedených konaniach nie sú podstatné pre rozhodnutie v predmetnom konaní. Ak by aj v konaní o určenie neplatnosti závetu súd rozhodol, že závet po poručiťelke je neplatný, nemení to nič na skutočnosti, že žalovaný by zostal zákonným dedičom. Určenie neplatnosti závetu, by však nemalo za následok, že by sa žalovanému odňalo právo dedič. Konanie o určenie rozsahu dedičstva takisto nie je pre rozhodnutie v tejto veci podstatné a to z dôvodu, že v konaní o určenie rozsahu dedičstva sa koná len o určení, ktorý majetok do dedičstva po poručiťelovi patrí. V tomto konaní sa však nerozhoduje o tom, kto je alebo nie je dedičom po poručiťelovi, a ich spôsobilosti dedič ako takej. Vzhľadom na uvedené súd návrh žalobcov na prerušenie konania zamietol. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd odôvodnil podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok /ďalej len CSP/.

7. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podali včas odvolania žalobkyňa 1/ a žalobcovia 2/ až 5/.

8. Žalobkyňa 1/ vo svojom odvolaní uviedla, že podľa nej bolo porušené jej právo na spravodlivý súdny proces, keď súd prvej inštancie nezobral do úvahy dôkazy, na ktoré poukázala a toto negatívne ovplyvnilo jeho rozhodnutie. Žalobkyňa 1/ v konaní pred súdom prvej inštancie upozornila, že je rozpor medzi závetom poručiťelky a rozsahom kúpno-predajnej zmluvy uzatvorenej medzi poručiťelkou a žalovaným. Predmetom závetu v prospech žalovaného nie je parcela 23/1 0 v ýmERE 915 m², no v predmete kúpno-predajnej zmluvy sa príslušná parcela nachádza. Okresný súd Partizánske sa uvedeným vyjadrením nezaoberal, hoci najvyšší súd v rozhodnutí o dovolaní v tejto veci uviedol, že „žalovaný s manželkou uzavreli s poručiťelkou 10. októbra 2006 kúpno-predajnú zmluvu predmetom ktorej boli nehnuteľnosti identické s nehnuteľnosťami, ktoré boli predmetom závetu, nedošlo k odlišnému usporiadaniu dedičskej postupnosti v rozpore s jej vôľou vyjadrenou v záвете zriadenom 5. decembra 2002“. Žalobkyňa 1/ ale tvrdí, že došlo k inému usporiadaniu, jedná sa o predmetnú parcelu 23/1 0 v ýmERE 915 m²-v záвете sa nenachádza, v kúpnej zmluve áno, čo zjavný rozpor. Zo strany žalovaného išlo o jednoznačný podvrh k poslednej vôli poručiťelky, ktorého zámerom bolo poškodiť ostatných dedičov bez vedomia a aktívnej účasti poručiťelky. Podľa záverov dokazovania vykonaného v konaní pred Okresným súdom Partizánske sp.zn. 3C/44/2014 kúpnu zmluvu v mene predávajúceho podpísala manželka žalovaného a aj overovaný podpis u notára je realizovaný manželkou žalovaného. Kúpnu zmluvu vyhotovil žalovaný za aktívnej účasti manželky, zneužil zdravotný stav poručiťelky- zdravotne nespôsobilej pre právne úkony, boli falšované podpisy poručiťelky na zmluve a overovaní podpisu a možno konštatovať, že účasť poručiťelky ako predávajúcej na realizácii kúpnej zmluvy bola nulová /bol iba použitý občiansky preukaz poručiťelky pri overovaní podpisu/. Z dovolacieho rozhodnutia však môže vzniknúť dojem, že zmluva je uzatvorená v súlade s platnou legislatívou. Išlo však o podvrh, ktorého účelom bolo poškodiť záujmy ostatných dedičov, pričom ho vez zaváhania možno označiť ako zavrnutie hodné konanie proti poslednej vôli poručiťelky. Pokiaľ dovolací súd uviedol, že „nebolo zistené a žiadna zo strán sporu netvrdila, že by došlo k zrušeniu závetu z 5.decembra 2002 v zmysle § 480 Občianskeho zákonníka“, poukazujú žalobcovia na to, že konanie o určenie neplatnosti závetu poručiťelky k dnešnému dňu nie je právoplatne ukončené /žalobcovia opätovne podali takúto žalobu, keď predtým podanú žalobu vzali

na výzvu súdu späť, pretože v tomto konaní bola - pred zrušujúcim dovolacím rozhodnutím - vyslovená dedičská nespôsobilosť žalovaného/. Ďalej žalobkyňa 1/ v odvolaní poukázala na to, že zamietnutím návrhu žalobcov na prerušenie konania do právoplatnosti skončenia vecí Okresného súdu Partizánske, sp. zn. 5C/1/2021 a sp. zn. 3C/94/2015 sa znemožnilo objektívne posúdenie veci, nakoľko výsledok týchto konaní môžu priamo ovplyvniť rozhodnutie v tejto veci. Navrhla preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na nové posúdenie i napriek skutočnosti, že súd nižšej inštancie sa riadil závermi súdu vyššej inštancie, v danom prípade uznesením najvyššieho súdu.

9. Žalobcovia 2/ až 5/ vo svojom odvolaní poukázali na argumenty uvádzané v odvolaní žalobkyne 1/ a doplnili, že ak by poručiiteľka bola za svojho života vedela, akým neférovým spôsobom sa voči ostatným súrodencom a spoludedičom žalovaný zachová, určite by nebolo možné uvažovať v dimenziách ako to vyplýva z rozhodnutia najvyššieho súdu. Ten vo svojom dovolacom rozhodnutí v tejto veci vôbec neuvažuje o tom, že vďaka klasickému podvodu a oklamaniu všetkých dedičov, ale i poručiiteľky zabezpečil žalovaný ten stav, ktorý v tomto konaní postavil všetkých ostatných detí poručiiteľky a všetkých dedičov do situácie, kedy boli v spore neúspešní. Prieči sa im akceptovať argumenty o tom, že úspech v spore má mať evidentný podvod a podvodník, evidentné podvodné a evidentne protiprávne konanie žalovaného na úkor ostatných strán sporu, ktorí nič protiprávneho neurobili a boli postavení do tejto pozície len vďaka, podľa nich protiprávnemu, konaniu žalovaného. Navrhli preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie.

10. K odvolaniam žalobcov sa písomne vyjadril žalovaný. Podľa neho súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza zo správneho právneho posúdenia veci. Bolo preukázané, že žalovaný sa nedopustil trestného činu voči poručiiteľke, jej manželovi, deťom, alebo rodičom, a z jeho strany nedošlo k zavrhnutiu hodnému konaniu proti závetu poručiiteľky. Takéto konanie by muselo smerovať proti poslednej vôli poručiiteľky, teda proti závetu a v konaní nebolo preukázané, že by žalovaný akýmkoľvek spôsobom konal proti závetu poručiiteľky. Žalovaný nevyvinul na poručiiteľku fyzický ani psychický nátlak za účelom zriadenia závetu, jeho zmenu, zrušenie, alebo odvolanie. Takisto nekonal tak, aby bol závet zriadený len voči nemu s úmyslom ukrátiť ostatných zákonných dedičov. Rovnako žalovaný nekonal v rozpore s dobrými mravmi tak, že by pohlol poručiiteľku k zmene pôvodného závetu, nakoľko závet poručiiteľky zostal od jeho zriadenia v roku 2002 nezmenený a ani žalobcovia prípadnú zmenu závetu nenamietali, keďže k nej nedošlo. Súd prvej inštancie preto správne žalobu žalobcov zamietol. Ak aj žalobkyňa 1/ tvrdí, že žalovaný chcel okrem nehnuteľností uvedených v závete nadobudnúť do vlastníctva aj parcelu č. 23/1, takéto konanie (ktoré v celom rozsahu odmieta) nemožno považovať za konanie proti závetu a to z dôvodu, že obsah závetu sa uzatvorením kúpnej zmluvy nijakým spôsobom nezmenil. Zavrhnutie hodné konanie proti závetu zo strany žalovaného by bolo, ak by žalovaný pohlol poručiiteľku do závetu pridať aj žalobcami namietanú parcelu. Pokiaľ žalobcovia tvrdia, že zamietnutím ich návrhu na prerušenie konania sa znemožnilo objektívne posúdenie, nakoľko tieto podania majú byť v priamom súvisi a výsledky môžu ovplyvniť priebeh v tomto konaní, žalovaný poukázal na vyjadrenia svojej zástupkyne na pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 17.06.2021, v zmysle ktorých neboli splnené podmienky na prerušenie konania tak, ako to predpokladá § 162 ods. 1 písm. a) CSP. Súd prvej inštancie potom správne uviedol, že rozhodnutia vo vyššie uvedených veciach nie sú podstatné pre rozhodnutie v predmetnom konaní a preto správne tento návrh na prerušenie konania zamietol. Nakoniec žalovaný poukázal na skutočnosť, že poručiiteľka v závete zriadenom formou notárskej zápisnice N 110/02, NZ 106/02 zo dňa 05.12.2002 jasne prejavila vôľu, aby nehnuteľnosti v katastrálnom území Kľak zapísané na LV č. XXX nadobudol v celosti do svojho výlučného vlastníctva. Poručiiteľka opakovane prejavila svoju slobodnú vôľu, aby sa vlastníkom predmetných nehnuteľností stal žalovaný, čo je nespochybniteľné a túto je potrebné rešpektovať aj s poukazom na to, že žalovaný dedičstvo neodmietol. Nebola zistená skutočnosť, že by žalovaného bola poručiiteľka vydedila, že by došlo k zrušeniu, odvolaniu, alebo vyhotoveniu nového závetu a zároveň, že by sa žalovaný dopustil úmyselného trestného činu voči poručiiteľke, jej manželovi, deťom alebo rodičom alebo zavrhnutie hodného konania proti prejavu poručiiteľkinej poslednej vôle. Na základe týchto skutočností žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

11. K vyjadreniu žalovaného na jej odvolanie sa písomne vyjadrila žalobkyňa 1/. Poukázala na to, že aj keď najvyšší súd na dovolanie zrušil rozsudky súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, ktorými bola vyslovená dedičská nespôsobilosť žalovaného, nezrušil svojím rozhodnutím rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 9C/104/2011, právoplatný od 3.1.2014, ktorý predmetnú kúpnu zmluvu zrušil. Z

daného rozsudku jednoznačne vyplynulo, že predávajúca poručiiteľka Irena O., bola v čase "uzatvorenia" danej kúpnej zmluvy zdravotne nespôsobilá pre právne úkony a zo znaleckého posudku potom vyplynulo aj to, že predmetnú kúpnu zmluvu nepodpísala poručiiteľka F. O., ale manželka žalovaného Ing. D. O.. Pokiaľ by si senát najvyššieho súdu pozorne preštudoval obsah nehnuteľností v závete a porovnal s nehnuteľnosťami v kúpnej zmluve, zistil by rozpor a to, že závet neobsahuje parcelu č. XX/X, čím je spochybnené zdôvodnenie dovolacieho rozhodnutia najvyššieho súdu. K tejto skutočnosti sa však dovolací súd nevyjadril. Podľa jej názoru je celá kúpna zmluva podvrh, kde sa žalovaný snažil odstrániť zistenú chybu v závete v časti predmetnej parcely, neváhal prikrôčiť k spracovaniu kúpnej zmluvy, ktorá mala daný nedostatok riešiť v jeho prospech, a tým poškodiť ostatných dedičov. Je to jednoznačné zavrnutie hodné konanie zo strany žalovaného proti poslednej vôle poručiiteľky, nešťítal sa zneužiť zdravotný stav poručiiteľky, pristúpil k falšovaniu podpisu poručiiteľky na kúpnej zmluve jeho manželkou. Preto žalobkyňa 1/ trvá na svojom odvolaní.

12. Odvolací súd skôr ako pristúpil k preskúmaniu správnosti napadnutého rozhodnutia v dôsledku podaného odvolania žalobcov zisťoval, či odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote, či bolo podané subjektom oprávneným na podanie takéhoto opravného prostriedku a či smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa.

13. Podľa § 355 ods. 2 CSP proti uzneseniu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon pripúšťa.

14. Podľa ustanovenia § 357 CSP odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o: a) zastavení konania, b) odmietnutí podania vo veci samej, c) odmietnutí žaloby na obnovu konania, d) návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia, e) zrušení neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia podľa § 334 a 335 ods. 1, f) návrhu na opravu chýb v písaní a počítaní a iných zrejmych nesprávností, okrem odôvodnenia, g) zamietnutí návrhu na doplnenie rozsudku, h) zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, i) návrhu na predbežnú vykonateľnosť rozsudku, j) odklade vykonateľnosti rozhodnutia, k) povinnosti zložiť zábezpeku vo veciach práva duševného vlastníctva, l) zabezpečení dôkazného prostriedku, m) nároku na náhradu trov konania, n) prerušenia konania podľa § 162 ods. 1 písm. a) a § 164, o) návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia, o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia a vo veciach výkonu cudzieho rozhodnutia.

15. Civilný sporový poriadok v citovanom § 355 ods. 2 stanovuje, že odvolanie je prípustné len proti tým uzneseniam, voči ktorým to zákon výslovne pripúšťa. V ustanoveniach § 357 potom tieto uznesenia, proti ktorým je odvolanie prípustné taxatívne vymedzuje. Nestanovuje pritom, že takým uznesením je aj uznesenie súdu o zamietnutí návrhu strany sporu na prerušenie konania.

16. Podľa § 386 písm. c) CSP odvolací súd odmietne odvolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

17. Vzhľadom na to, že podané odvolania žalobcov 1/ a 2/ až 5/ smerujú aj voči výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bol zamietnutý návrh žalobcov na prerušenie konania, teda proti uzneseniu súdu prvej inštancie /aj keď je súčasťou výroku rozsudku stále má charakter uznesenia/, proti ktorému odvolanie nie je prípustné, odvolací súd podľa § 386 písm. c) CSP odvolania žalobcov 1/ a 2/ až 5/ proti výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí ich návrh na prerušenie konania odmietol.

18. V merite veci potom Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 370 a § 380 ods. 1 CSP v rozsahu a z dôvodov odvolania žalobcu, bez nariadenia dovolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné vo výroku I. o zamietnutí žaloby žalobcov podľa § 388 CSP zmeniť tak, že žalobe žalobcov bude vyhovieť.

19. Podľa § 469 Občianskeho zákonníka nededí, kto sa dopustil úmyselného trestného činu proti poručiiteľovi, jeho manželovi, deťom alebo rodičom alebo zavrnutia hodného konania proti prejavu poručiiteľovej poslednej vôle. Môže však dediť, ak mu poručiiteľ tento čin odpustil.

20. Pre dedenie vyžaduje zákon dedičskú spôsobilosť dediča. Ak ju dedič nemá, nemôže dediť. Občiansky zákonník stanovuje v hore citovanom § 469 dve skutočnosti spôsobujúce dedičskú nespôsobilosť. Prvým prípadom, ktorý spôsobuje dedičskú nespôsobilosť je, ak sa osoba prichádzajúca

do úvahy ako dedič dopustí úmyselného trestného činu proti poručiteľovi, jeho manželovi, deťom alebo rodičom. Druhým prípadom je, ak sa osoba prichádzajúca do úvahy ako dedič dopustí zavrhnutiahodného konania proti prejavu poručiteľovej poslednej vôle, nededí. Konanie namierené proti poslednej vôli poručiteľa nemusí naplňať skutkovú podstatu trestného činu, musí však byť zavrhnutiahodné. To znamená, že musí predstavovať zásah do poručiteľovej vôle alebo proti nej, motivovaný dôvodmi, ktoré sú v zjavnom rozpore s dobrými mravmi. Môže to byť konanie spočívajúce v psychickom donútení alebo podvode, ktorým sa konajúci snaží poručiteľa pohnúť k určitému prejavu (napr. snaží sa ho ovplyvniť vo svoj prospech alebo zamedziť poručiteľovi prejavíť poslednú vôľu). Môže to byť aj zničenie závetu, jeho sfaľšovanie alebo podvrhnutie iného závetu.

21. Predmetom tohto konania je vyslovenie dedičskej nespôsobilosti žalovaného ako dediča poručiťky F. O., rod. E., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX z dôvodu, že žalovaný sa dopustil zavrhnutia hodného konania proti poručiťkinej poslednej vôli, keď dňa 10.10.2006 zriadil kúpnu zmluvu, ktorou poručiťka odpredala nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX pre k.ú, H. ako CKN parcela č. XX/X zastavané plochy a nádvoria vo výmere 386 m², CKN parcela č. XX/X zastavané plochy a nádvoria vo výmere 45 m², CKN parcela č. XX/X zastavané plochy a nádvoria vo výmere 67 m², CKN parcela č. XX/X zastavané plochy a nádvoria vo výmere 170 m², CKN parcela č. XX/X záhrady vo výmere 915 m², CKN parcela č. XX/X zastavané plochy a nádvoria vo výmere 29 m² a rodinný dom súp.č. XX postavený na CKN parcele č. XX/X /ďalej len predmetné nehnuteľnosti/ žalovanému a jeho manželka, pričom podpis poručiťky na tejto kúpnej zmluve bol sfaľšovaný.

22. Z dokazovania, ktoré vo veci vykonal súd prvej inštancie vyplynulo, že poručiťka F. O., rod. E., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX spísala dňa XX.XX.XXXX vo forme notárskej zápisnice notára JUDr. Vladimíra Košíka, so sídlom notárskeho úradu v Partizánskom, sp. zn. N 110/02, NZ 106/02 závet, v ktorom uviedla, že svoj nehnuteľný majetok, konkrétne nehnuteľnosti v katastrálnom území Kľak a to rodinný dom s príslušenstvom a pozemky všetko zapísané v katastri nehnuteľnosti na LV č. XXX ako parc.č. XX/X, parc.č. XX/X, parc.č. XX/X, parc.č. XX/X, parc.č. XX/X a stavbu rodinného domu súpisné číslo XX na parc.č. XX/X odkazuje týmto závetom v celosti svojmu synovi S. O. /tu žalovanému/ a všetok svoj ostatný majetok hnutelný ako aj nehnuteľný, ktorý v deň svojej smrti bude vlastníť netestuje, a tento ponecháva k zákonnému dedeniu. Ďalej bolo vykonaným dokazovaním preukázané, že dňa 16.10.2006 /žalobcovia mylne uvádzali ako dátum uzatvorenia zmluvy deň 10.10.2006, podľa textu zmluvy, ale s ohľadom na skutočnosť, že predávajúca zmluvu podpísala až 16.10.2006, mohla byť tak zmluva uzatvorená najskôr v uvedený deň; presný dátum podpisu zmluvy zo strany žalovaného a jeho manželky nebol v konaní preukázaný - poznámka odvolacieho súdu/ mala byť medzi poručiťkou F. O. ako predávajúcou a žalovaným a jeho manželkou Ing. D. O. ako kupujúcimi uzatvorená kúpna zmluva, predmetom ktorej boli predmetné nehnuteľnosti. Podpis predávajúcej, poručiťky F. O. na uvedenej kúpnej zmluve bol notársky overený zamestnankyňou notára JUDr. Vladimíra Košíka s tým, že predávajúca mala listinu pred zamestnankyňou notára vlastnoručne podpísať. Žalovaný a svedkyňa Ing. D. O. v konaní pred súdom prvej inštancie zhodne vypovedali, že poručiťka ako predávajúca uvedenú kúpnu zmluvu pred nimi u notára podpísala. Zo znaleckého posudku JUDr. Igora Nitrianskeho, znalca v odbore písomoznalectvo, odvetvie ručné písmo č. 2/2016 zo dňa 24.06.2016, ktorý bol podaný v konaní vyplynulo, že poručiťka F. O. vyššie uvedenú kúpnu zmluvu ako predávajúca nepodpísala a jej podpis vytvorila svedkyňa Ing. D. O.. Tento záver znalec vyslovil ako jednoznačný.

23. Odvolací súd vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí, rozsudok č.k. 5Co/27/2019-348 zo dňa 13. marca 2019, vyslovil názor, že ak závetom povolaný dedič ešte za života poručiteľa vykoná úkon, ktorý smeruje k tomu, aby bez vôle alebo proti vôli poručiteľa nadobudol vlastnícke právo k majetku, ktorý mu bol v závete poručiťkom odkázaný, smeruje jeho konania proti poručiťovej poslednej vôli, pretože podľa nej mal tento majetok nadobudnúť až okamihom smrti poručiteľa. Tento názor odvolacieho súdu najvyšší súd vo svojom rozhodnutí o dovolaní žalovaného proti rozsudku odvolacieho súdu, uznesenie sp. zn. 4Cdo/227/2019 zo dňa 25.11.2020, vyhodnotil ako nesprávny a uviedol, že konaním žalovaného, ktoré spočívalo v tom, že žalovaný s manželkou uzavrel s poručiťkou dňa 10.10.2006 kúpnu zmluvu, predmetom ktorej boli nehnuteľnosti identické s nehnuteľnosťami, ktoré boli predmetom závetu, nedošlo k odlišnému usporiadaniu dedičskej postupnosti po poručiťke v rozpore s jej vôľou vyjadreniu v závete zriadenom 05.12.2002. Konanie žalovaného teda nesmerovalo proti prejavu poslednej vôle poručiťky a odvolací súd /rovnako ako súd prvej inštancie/ nesprávne dospel k záveru, že žalovaný sa dopustil zavrhnutia hodného konania proti prejavu poslednej vôle poručiťky a skutočnosť, že uzavrel spolu s manželkou s poručiťkou kúpnu zmluvu, predmetom ktorej boli nehnuteľnosti identické s

nehnutelnosťami, ktoré boli obsahom závetu, tak nemohla mať za následok jeho dedičskú nespôsobilosť v zmysle ustanovenia § 469 Občianskeho zákonníka.

24. Odvolací súd pri novom preskúvaní rozsudku súdu prvej inštancie vydanom po zrušení predchádzajúceho rozhodnutia najvyšším súdom na dovolanie žalovaného, si je rovnako ako aj súd prvej inštancie vedomí toho, že je pri svojom rozhodovaní podľa § 455 CSP viazaný vysloveným právnym názorom dovolacieho súdu. Táto viazanosť však nie je bezvýhradná a platí, že keď po zrušení napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu prípadne aj súdu prvej inštancie sa skutkový základ zmení natoľko, že je vylúčená aplikácia právneho názoru dovolacieho súdu na nový skutkový základ, súd nižšieho stupňa nie je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu zaujatým v zrušujúcom rozhodnutí / uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/227/2011 z 8. februára 2012/. V danej veci ide podľa odvolacieho súdu práve o takýto prípad.

25. Žalobkyňa 1/ po zrušení predchádzajúcich rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu dovolacím súdom poukázala v konaní na skutočnosť, že predmetom kúpnej zmluvy zo dňa 16.10.2006 mala byť aj parcela č. XX/X zapísaná pre k.ú. H. na LV č. XXX, ktorá ale nebola predmetom závetu poručiťky zo dňa 05.12.2002 a mala byť tak predmetom zákonného dedenia a žalovaný sa preto svojím konaním dopustil zavrhnutiahodného konania proti poslednej vôli poručiťky, keď chcel ostatných dedičov pripraviť o dedičstvo.

26. Uvedená skutočnosť, ktorá vyplýva z dokazovania vykonaného vo veci súdom prvej inštancie, nebola doposiaľ v konaní žiadnym z konajúcich súdov, ani súdom dovolacím, posudzovaná a hodnotená, a podľa odvolacieho súdu môže byť pre rozhodnutie v tomto spore podstatná.

27. Súd prvej inštancie k uvedenej skutočnosti v napadnutom rozsudku, ktorým žalobu žalobcov zamietol, uviedol, že ak aj žalobcovia tvrdia, že žalovaný chcel okrem nehnuteľností uvedených v závete nadobudnúť do vlastníctva aj parcelu č. XX/X, toto konanie nemožno považovať za konanie proti závetu a to z dôvodu, že obsah závetu sa uzatvorením kúpnej zmluvy nijakým spôsobom nezmenil. Zavrhnutie hodné konanie proti závetu zo strany žalovaného by bolo, ak by žalovaný pohol poručiťku do závetu pridať aj žalobcami namietanú parcelu. Žalovaný teda nekonal v rozpore s dobrými mravmi tak, že by pohol poručiťku k zmene pôvodného závetu. Závet poručiťky zostal od jeho zriadenia v roku 2002 nezmenený, koniec koncov ani žalobcovia prípadnú zmenu závetu nenamietali, keďže k nej nedošlo. V prípade namietanej parcely č. XX/X aj po vyhlásení neplatnosti kúpnej zmluvy zostáva žalovaný v pozícii zákonného dediča tejto parcely.

28. S uvedenými závermi súdu prvej inštancie odvolací súd nesúhlasí. Poručiťka F. O. v závete spísanom dňa 05.12.2002 vo forme notárskej zápisnice ustanovila žalovaného za testamentárneho dediča a testovala mu pre prípad svojej smrti konkrétne, v závete uvedené nehnuteľnosti, medzi ktorými ale parcela č. XX/X uvedená nebola. Zároveň poručiťka vyslovene v závete uviedla, že všetok svoj ostatný /v testamente výslovne neuvedený/ majetok hnuťelný ako aj nehnuteľný, ktorý v deň svojej smrti bude vlastníť netestuje, a tento ponecháva k zákonnému dedeniu. Podľa odvolacieho súdu tak poručiťka uvedeným spôsobom určite a zrozumiteľne prejavila svoju poslednú vôľu, podľa ktorej v závete výslovne neuvedené hnuťelné veci a nehnuteľnosti, medzi nimi aj parcela č. XX/X mali byť v prípade jej smrti predmetom zákonného dedenia. Žalovaný sa napriek tejto poslednej vôli poručiťky spolupodieľal na vytvorení „kúpnej zmluvy“ zo dňa 16.10.2006, ktorej predmetom mal byť odplatný prevod vlastníckeho práva poručiťky k uvedenej parcele na žalovaného a jeho manželku. Táto „kúpna zmluva“ však nebola vyjadrením vôle poručiťky F. O. ako predávajúcej, keď preukázane jej podpis na predmetnej zmluve bol súdnym znalcom vyhodnotený ako jednoznačne sfaľovaný a to manželkou žalovaného.

29. Ako už odvolací súd uviedol vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach v tejto veci, keď podpis poručiťky ako predávajúcej na predmetnej „kúpnej zmluve“ bol sfaľovaný manželkou žalovaného a žalovaný spolu so svojou manželkou boli podľa vlastných výpovedí pri podpise a overovaní podpisu poručiťky ako predávajúcej na tejto „kúpnej zmluve“ prítomní, nutne z toho vyplýva záver, že aj keď žalovaný sám podpis poručiťky na kúpnej zmluve nefalšoval, musel si byť vedomý, že na notárskom úrade, kde sa mala podpísať poručiťka a mal byť overený jej podpis, nepodpísala „kúpnu zmluvu“ sama poručiťka, ale ju za ňu podpísala jeho manželka. Žalovaný o podpise kúpnej zmluvy za poručiťku svojou manželkou minimálne vedel a teda takéto konanie umožnil. Toto spolu so skutočnosťou, že podľa

závetu poručiťelky poručiťelka prejavila poslednú vôľu, aby parcela č. XX/X, rovnako ako jej ostatný netestovaný hnuteľný a nehnuteľný majetok, bol v prípade jej smrti predmetom zákonného dedenia, musí byť hodnotené ako zavrnutia hodné konanie žalovaného proti prejavu poručiťelkinej poslednej vôle v zmysle § 469 Občianskeho zákonníka. Žalovaný sa totiž podieľal na sfaľovaní vôle poručiťelky previesť na neho a jeho manželku kúpnu zmluvou parcelu č. XX/X, o ktorej poručiťelka preukázane predtým prejavila poslednú vôľu, že nie je testovaná žalovanému ako testamentárnemu dedičovi ale má byť predmetom zákonného dedenia /kde zákonnými dedičmi poručiťelky sú popri žalovanom aj osoby žalobcov/.

30. Odvolací súd takto dospel po preskúmaní veci k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. o zamietnutí žaloby žalobcov nie je správny a preto ho podľa § 388 CSP zmenil a vyslovil, že žalovaný nie je spôsobilý dediť po poručiťelke Irene Drážovskej.

31. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 2 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Keďže odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, rozhodol sám aj o náhrade trov celého konania. V konaní boli plne úspešní žalobcovia 1/ až 5/, keď súd ich žalobe vyhovel, a majú tak voči žalovanému nárok na náhradu trov konania. Odvolací súd preto rozhodol, že žalobcovia 1/ až 5/ majú proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ktorú náhradu trov konania je žalovaný povinný im zaplatiť spoločne a nerozdielne v sume určenej rozhodnutím súdu prvej inštancie.

32. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).